

Spis treści

Wykaz skrótów.....	7
Wstęp.....	11
1. Nowości w 2015 r. i w 2016 r.....	13
1.1 Zmiany w Kodeksie Pracy, które będą obowiązywać od 22 lutego 2016 r.....	13
1.1.1 Umowa o pracę na okres próbny – nowe regulacje.....	13
1.1.2 Limit umów o pracę na czas określony, limit trwania umowy o pracę na czas określony...15	
1.1.3 Rozszerzenie zakresu treści umowy o pracę.....	17
1.1.4 Ujednolicenie okresów wypowiedzenia umów o pracę.....	17
1.1.5 Możliwość zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy.....	18
1.1.6 Zmiana w przepisach dotyczących uprawnień pracowniczych w razie rozwiązania umowy	18
1.1.7 Skrócenie urlopu macierzyńskiego - rozszerzenie katalogu przyczyn rezygnacji matki z wychowania dziecka.....	20
1.1.8 Inne zmiany w Kodeksie pracy, które wejdą w życie od 22 lutego 2016 r.	20
1.1.9 Przepisy przejściowe.....	20
1.1.10 Nowelizacja ustawy o zwolnieniach grupowych.....	23
1.1.11 Nowelizacja ustawy zasiłkowej	23
1.2 Zmiany w Kodeksie Pracy, które będą obowiązywać od 2 stycznia 2016 r.....	24
1.2.1 Nowe definicje pojęć.....	24
1.2.2 Nowy tryb i nowe terminy składania wniosków o urlopy.....	25
1.2.3 Urlop macierzyński.....	26
1.2.4 Dodatkowy urlop macierzyński – uchylone przepisy.....	30
1.2.5 Urlop rodzicielski – dłuższy wymiar, nowe zasady.....	30
1.2.6 Urlop ojcowski	33
1.2.7 Rodzice adopcyjni.....	33
1.2.8 Powrót do pracy.....	34
1.2.9 Urlop wychowawczy.....	35
1.2.10 Nowe wzory dokumentów.....	36
1.2.11 Dni na opiekę.....	37
1.2.12 Przepisy intertemporalne.....	37
1.3 Zmiany w Kodeksie Pracy obowiązujące od 14 sierpnia 2015 r.....	39
1.4 Czas pracy w 2015 r.....	41
1.4.1 Nominalny czas pracy w 2015 r.	41
1.4.2 Czas pracy radiologów.....	44
1.5 Najnowsze orzecznictwo w zakresie prawa pracy.....	44
1.6 Kontrole PIP w 2015 r.....	52
1.7 Nowy wykaz prac zabronionych kobietom.....	52
1.8 Czwarta ustawa deregulacyjna.....	53
1.8.1 Nowe zasady wstępnych badań lekarskich.....	53
1.8.2 Wartość świadczenia z tytułu używania samochodów służbowych do celów prywatnych	53
1.8.3 Nowe zwolnienia podatkowe.....	54
1.9 Składki na ubezpieczenia: społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, FP, FGŚP i FEP w 2015 r. 54	
1.9.1 Ograniczenie obowiązków wobec ZUS.....	54
1.9.2 Wysokość składek.....	55
1.9.3 Oskładkowanie przychodów członków rad nadzorczych.....	57
1.9.4 Zbieg zleceń – nowe zasady będą obowiązywać od 1.1.2016 r.....	60
1.10 Zasiłki	64
1.10.1 Nowelizacja ustawy zasiłkowej.....	64
1.10.2 Przepisy nowelizacji, które weszły w życie 14 sierpnia 2015 r.	65
1.10.3 Przepisy nowelizacji, które wchodzi w życie 1 listopada 2015 r.	66
1.10.4 Wskaźnik waloryzacji podstawy wymiaru zasiłku chorobowego	68

1.10.5 Potrącenia z zasiłków w 2015 r.....	68
1.11 Odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych w 2015 r.	69
1.12 Wynagrodzenie minimalne w 2015 r.	70
1.13 Wynagrodzenie minimalne w 2016 r.	71
1.14 Podatki w 2015 r.	72
1.14.1 Skala podatkowa, koszty uzyskania i ulga podatkowa w 2015 r.....	72
1.14.2 Nowe zasady składania deklaracji i informacji podatkowych.....	73
1.14.3 Oświadczenia podatkowe w nowym roku.....	74
1.14.4 Trybunał Konstytucyjny o opodatkowaniu świadczeń nieodpłatnych.....	74
1.15 Prace legislacyjne w toku.....	76
2. Obowiązki na przełomie roku 2015 i 2016.....	77
3. Źródła prawa pracy.....	82
4. Zasady prawa pracy.....	88
5. Rekrutacja.....	94
5.1 Treść ogłoszeń o pracę.....	94
5.2 Rozmowa kwalifikacyjna.....	95
5.3 List intencyjny, przedwstępna umowa o pracę.....	96
5.4 Weksle niezgodne z prawem pracy	99
5.5 Ochrona danych pracownika.....	101
6. Umowa o pracę.....	103
6.1 Zawarcie umowy o pracę.....	103
6.2 Rodzaje umów o pracę.....	108
6.3 Elementy umowy o pracę.....	114
6.4 Umowa o zakazie konkurencji.....	133
6.5 Telepraca.....	134
6.6 Domniemanie stosunku pracy.....	138
6.7 Obowiązki pracownika.....	139
6.8 Obowiązki pracodawcy.....	140
6.9 Regulamin pracy.....	150
6.10 Dokumentacja pracownicza.....	151
6.11 Sposób przechowywania dokumentacji pracowniczej.....	155
6.12 Świadcstwo pracy.....	157
6.13 Szkolenie pracowników.....	165
7. Podstawowe prawa pracowników związane z rodzicielstwem	168
7.1 Badania lekarskie w ciąży.....	168
7.2 Prace zabronione	168
7.3 Zakaz rozwiązywania umów.....	174
7.4 Inne ograniczenia w zatrudnianiu ciężarnych.....	179
7.5 Ograniczenia w pracy rodziców małych dzieci.....	180
8. Urlopy związane z rodzicielstwem i macierzyństwem.....	182
8.1 Zmiany w Kodeksie Pracy obowiązujące od 2 stycznia 2016 r.....	184
8.2 Urlop macierzyński (podstawowy)	184
8.3 Dodatkowy urlop macierzyński.....	186
8.4 Urlop rodzicielski.....	189
8.5 Urlop ojcowski.....	194
8.6 Zasiłek macierzyński za okres urlopu macierzyńskiego.....	196
8.7 Zasiłek macierzyński za okres urlopu rodzicielskiego.....	204
8.8 Wysokość zasiłku macierzyńskiego.....	204
8.9 Zasiłek macierzyński za okres urlopu ojcowskiego.....	206
8.10 Zasiłek opiekuńczy.....	206
8.11 Wnioskowanie o urlopy i sposoby łączenia opieki przez mamę i tatę.....	208

8.12 Urlop wychowawczy.....	215
8.13 Ubezpieczenie osób przebywających na urlopie wychowawczym i macierzyńskim.....	226
8.14 Uprawnienia zleceniobiorców i innych grup ubezpieczonych do podlegania ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu na warunkach urlopu wychowawczego.....	235
8.14.1 Nowe grupy objęte ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym.....	235
8.14.2 Nowa grupa ubezpieczonych objęta ubezpieczeniem emerytalnym.....	238
8.15 Powrót do pracy po urlopiach związanych z rodzicielstwem.....	242
8.16 Przerwy na karmienie.....	242
8.17 Dwa dni na opiekę.....	243
8.18 Oświadczenie o korzystaniu z uprawnień rodzicielskich.....	243
9. Urlop wypoczynkowy.....	246
9.1 Prawo do pierwszego urlopu.....	246
9.2 Prawo do kolejnego urlopu.....	247
9.3 Wymiar urlopu.....	248
9.4 Plan urlopów.....	256
9.5 Przesunięcie terminu urlopu.....	257
9.6 Urlop proporcjonalny.....	258
9.7 Urlop uzupełniający.....	262
9.8 Dodatkowy urlop wypoczynkowy osób niepełnosprawnych.....	263
9.9 Urlop wypoczynkowy w okresie wypowiedzenia umowy.....	267
9.10 Urlop na żądanie.....	267
9.11 Odwołanie z urlopu.....	271
9.12 Inne zwolnienia z pracy.....	271
9.12.1 Usprawiedliwianie nieobecności w pracy.....	271
9.12.2 Zwolnienia od pracy.....	273
9.12.3 Urlop okolicznościowy.....	274
10. Czas pracy.....	276
10.1 Normy i ogólny wymiar czasu pracy.....	276
10.1.1 Nominalny czas pracy w 2015 r.	280
10.1.2 Okres rozliczeniowy.....	283
10.1.3 Rozkłady czasu pracy (harmonogramy, grafiki).....	286
10.2 Systemy i rozkłady czasu pracy.....	291
10.2.1 Równoważny system czasu pracy (art. 135 KP).....	292
10.2.2 Dozór urzędzeń (art. 136 KP).....	293
10.2.3 Pilnowanie mienia (art. 137 KP).....	293
10.2.4 Praca w ruchu ciągłym (art. 138 KP).....	293
10.2.5 Przerywany czas pracy (art. 139 KP).....	294
10.2.6 Zadaniowy czas pracy (140 KP).....	295
10.2.7 Ruchomy czas pracy (1401 § 1 KP).....	296
10.2.8 Indywidualny rozkład czasu pracy (art. 142 KP).....	298
10.2.9 Weekendowy system czasu pracy (art. 144 KP).....	298
10.2.10 System skróconego tygodnia pracy (art. 143 KP).....	299
10.2.11 Skrócony czas pracy (art. 145 KP).....	299
10.2.12 Praca zmianowa (art. 146 KP).....	299
10.2.13 Szczególna ochrona (art. 148 KP).....	299
10.3 Ewidencja czasu pracy (art. 149 KP).....	300
10.4 Okresy odpoczynku i przerwy w pracy.....	303
10.4.1 Odpoczynek dobowy (art. 132 KP).....	303
10.4.2 Odpoczynek tygodniowy (art. 133 KP).....	305
10.4.3 Przerwa – 15 minut (art. 134 KP).....	305
10.4.4 Przerwa pięciominutowa.....	306

10.4.5 Przerwa w pracy - 60-minutowa (art. 141 KP).....	306
10.4.6 Przerwa na załatwienie spraw osobistych.....	307
10.5 Czas pracy niepełnosprawnych	308
10.6 Praca w niedziele i święta.....	312
10.7 Praca w godzinach nadliczbowych.....	315
10.8 Wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych czy czas wolny?.....	320
10.9 Dyżur.....	324
10.10 Przerwa.....	326
10.11 Praca w porze nocnej.....	327
11. Rozwiązywanie umowy o pracę.....	329
11.1 Porozumienie stron.....	330
11.2 Rozwiązywanie umów o pracę za wypowiedzeniem.....	335
11.2.1 Zmiany w wypowiedzaniu umów o pracę obowiązujące od 22 lutego 2016 r.....	336
11.2.2 Rozwiązywanie umowy o pracę na okres próbny.....	337
11.2.3 Rozwiązywanie umowy o pracę na czas określony.....	338
11.2.4 Rozwiązywanie umowy o pracę na zastępstwo.....	341
11.2.5 Rozwiązanie umowy o pracę na czas nieokreślony.....	342
11.3 Ponowne zatrudnienie	359
11.4 Modyfikacja treści umowy o pracę.....	359
11.5 Uprawnienia pracownika w razie nieuzasadnionego lub niezgodnego z prawem wypowiedzenia umowy o pracę przez pracodawcę.....	362
11.6 Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia.....	365
11.7 Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z przyczyn niezawinionych przez pracownika.....	372
11.8 Rozwiązanie umowy bez wypowiedzenia przez pracownika.....	373
11.9 Uprawnienia pracownika w razie niezgodnego z prawem rozwiązania przez pracodawcę umowy o pracę bez wypowiedzenia.....	374
11.10 Wygaśnięcie umowy o pracę.....	375
11.11 Zwolnienia grupowe.....	376
11.12 Odszkodowanie.....	379
11.13 Były pracownik – aspekty podatkowo-składkowe.....	379
12. Umowy cywilnoprawne.....	381
12.1 Umowy cywilnoprawne a umowa o pracę.....	381
12.2 Umowa-zlecenie	386
12.3 Umowa o dzieło.....	393
12.4 Porównanie umowy o pracę, umowy zlecenia i umowy o dzieło.....	398
12.5 Umowa agencyjna	400
12.6 Samozatrudnienie i kontrakt menedżerski.....	401
12.7 Inne umowy o świadczenie usług.....	402
13. Ustalanie wynagrodzenia za pracę i innych świadczeń związanych z pracą.....	403
13.1 Regulamin Wynagradzania.....	403
13.2 Zasada równości, zakaz dyskryminacji a zasada adekwatności.....	408
13.3 Tajemnica wynagrodzeń.....	410
13.4 Ochrona wynagrodzenia, termin i forma wypłaty wynagrodzenia.....	414
13.5 Termin wypłaty wynagrodzenia ostatniego wynagrodzenia.....	415
13.6 Konsekwencje niewypłacania wynagrodzenia przez pracodawcę.....	416
13.7 Pasek płacowy czy informacja miesięczna?.....	417
13.8 Jakie są systemy wynagradzania?.....	419
13.9 Okres przechowywania dokumentacji płacowej i innych dokumentów kadrowych.....	421
13.10 Obligatoryjne składniki wynagrodzenia pracownika.....	422
13.11 Technika naliczania wynagrodzenia pracownika.....	427

13.12 Wynagrodzenie za pracę.....	442
13.13 Wynagrodzenie minimalne.....	442
13.13.1 Wyrównanie do wynagrodzenia minimalnego.....	443
13.13.2 Skutki zmiany wysokości wynagrodzenia minimalnego.....	444
13.14 Wynagrodzenie za pracę pomniejszone.....	447
13.15 Wynagrodzenie za czas choroby.....	452
13.16 Zasiłek chorobowy.....	459
13.16.1 Zasady ustalania kto jest płatnikiem zasiłku.....	460
13.16.2 Zasady podlegania ubezpieczeniu chorobowemu i okres wyczekiwania.....	461
13.16.3 Okres zasiłkowy.....	463
13.16.4 Wysokość zasiłku.....	464
13.16.5 Podstawa wymiaru wynagrodzenia chorobowego i zasiłku chorobowego pracownika.....	466
13.17 Zasiłek macierzyński, opiekuńczy.....	469
13.18 Świadczenie rehabilitacyjne.....	470
13.19 Zasiłek wyrównawczy.....	470
13.20 Wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych.....	471
13.21 Dodatek za pracę w porze nocnej.....	480
13.22 Wynagrodzenie za dyżur.....	483
13.23 Wynagrodzenia za czas przestoju.....	486
13.24 Wynagrodzenie za urlop.....	488
13.24.1 Składniki wchodzące do podstawy wynagrodzenia urlopowego.....	490
13.24.2 Składniki, które nie wchodzą do podstawy wynagrodzenia urlopowego.....	493
13.24.3 Premia uznaniowa w podstawie urlopowej.....	494
13.24.4 Wyliczanie wynagrodzenia urlopowego.....	495
13.24.5 Urlop na przełomie miesięcy.....	497
13.25 Ekwiwalent za urlop.....	497
13.26 Przypadki zastosowania zasad obowiązujących przy ustalaniu ekwiwalentu pieniężnego za urlop	501
13.27 Ustalanie wynagrodzenia za czas urlopu okolicznościowego.....	504
13.28 Wynagrodzenia za pracę wykonaną wadliwie.....	505
13.29 Dodatek wyrównawczy.....	505
13.30 Odprawa rentowa lub emerytalna.....	508
13.31 Odprawa pośmiertna	509
13.32 Odprawa z tytułu rozwiązania umowy o pracę.....	510
13.33 Odszkodowanie.....	513
13.34 Potrącenia z wynagrodzenia.....	514
13.34.1 Potrącenia obligatoryjne	516
13.34.2 Maksymalna wysokość potrąceń.....	516
13.34.3 Kwoty wolne od potrąceń z wynagrodzenia.....	519
13.34.4 Potrącenia fakultatywne.....	520
13.34.5 Potrącenia z zasiłków.....	522
13.34.6 Potrącenia z ZFŚS.....	523
13.34.7 Potrącenia z umów cywilnoprawnych.....	525
13.35 Fakultatywne składniki wynagrodzenia.....	525
13.36 Nagroda czyli premia uznaniowa.....	526
13.37 Premia uznaniowa w podstawach.....	527
14. Składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne.....	532
14.1 Zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym.....	532
14.2 Zestawienie porównawcze zasad podlegania ubezpieczeniom społecznym.....	532
14.3 Umowa-zlecenie z osobą niebędącą pracownikiem zleciodawcy, nieposiadającą innych tytułów do objęcia ubezpieczeniami.....	536
14.4 Zbiegi tytułów do ubezpieczeń	537

14.4.1 Umowa-zlecenie i umowa o pracę u jednego pracodawcy.....	538
14.4.2 Umowa-zlecenie z innym podmiotem niż własny pracodawca	541
14.4.3 Kilka umów zlecenia	544
14.5 Umowa o dzieło zawarta z własnym pracownikiem.....	544
14.6 Umowa-zlecenie/o dzieło zawarta ze studentem nie będącym pracownikiem zleceniodawcy.....	546
14.6.1 Zbieg zleceń – nowe zasady od 1.1.2016 r.....	550
14.7 Umowa-zlecenie i przebywanie na urlopie wychowawczym.....	552
14.8 Umowa-zlecenie i przebywanie na urlopie macierzyńskim.....	552
14.8.1 Terminy wysyłania deklaracji, rozliczania i opłacania składek.....	560
14.9 Przychody zwolnione od składek.....	561
14.10 Druki przesyłane do ZUS.....	562
14.11 Świadczenia na rzecz pracowników.....	570
14.12 Składka na ubezpieczenie zdrowotne.....	570
14.13 Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.....	572
15. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	581
15.1 Formy działalności socjalnej pracodawcy.....	581
15.2 Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.....	582
15.3 Świadczenie urlopowe.....	602
16. Podróże służbowe.....	606
16.1 Podróże służbowe - definicje.....	606
16.2 Rozporządzenie o podróżach służbowych.....	611
16.2.1 Podróże służbowe – przepisy wspólne.....	613
16.2.2 Podróż krajowa.....	618
16.2.3 Podróż zagraniczna.....	622
16.3 Czas pracy a podróż służbowa.....	628
16.4 Podróż służbowa a oddelegowanie.....	630
16.4.1 Delegacja służbowa a oddelegowanie do pracy za granicą	632
16.4.2 Oddelegowanie do pracy za granicą.....	633
17. Opodatkowanie umów o pracę i umów cywilnoprawnych.....	640
17.1 Opodatkowanie umów o pracę.....	640
17.2 Opodatkowanie umów cywilnoprawnych.....	642
17.2.1 Opodatkowanie na zasadach ogólnych.....	642
17.2.2 Ryczałtowe opodatkowanie umów cywilnoprawnych.....	643
17.3 Zestawienie porównawcze sposobu naliczenia zaliczki dla różnych umów.....	644
17.4 Schematy naliczania umów cywilnoprawnych	647
17.4.1 Umowa zlecenia – 20% KUP.....	647
17.4.2 Umowa zlecenia opodatkowana ryczałtowo.....	649
17.4.3 Umowa o dzieło – 50% KUP.....	650
17.4.4 Umowa o dzieło – opodatkowanie ryczałtowo.....	651
17.5 Kalendarz płatnika	651
18. Deklaracje i informacje podatkowe.....	652
19. Pracownik zatrudniony w kilku zakładach pracy.....	654